

Lietuvos Respublikos Vyriausybei;
Lietuvos Respublikos Seimui;
Lietuvos savivaldybių asociacijai;
Savivaldybėms

REZOLIUCIJA

2019-07-03

Vilnius

Mes, 2019 m. liepos 3 dieną LR Seime vykusios diskusijos „Kaip priimant sprendimus išgirsti bendruomenių balsą?“ dalyviai,

matydami, kad daugeliu atvejų bendruomenėms net ir po ilgos kovos nepavyksta sėkmingai apginti savo interesų bei susitarti su visų lygių valdžia;

apgailėstaudami, kad visų lygių valdžia dažnai neatsižvelgia į Orhuso konvenciją, kuri įpareigoja kiekvieną valstybę užtikrinti teisę gauti informaciją, teisę visuomenei dalyvauti priimant sprendimus bei teisę kreiptis į teismus aplinkos klausimais, kad būtų apsaugota kiekvieno dabartinės ir būsimų kartų žmogaus teisė gyventi jo sveikatai ir gerovei palankioje aplinkoje;

konstatuodami, kad bendruomenės dažnai lieka neišgirstos, nekokybiškai informuojamos ir neįtraukiamos į planavimo procesus bei infrastruktūros projektų rengimą;

atsižvelgdami į vis besikartojančius atvejus, kai miestų ir miestelių viešosios erdvės tvarkomos tinkamai nesikonsultuojant su visuomene, neatsakingai elgiantis su esamais želdiniais ir želdynais, kai brandūs, gyvybingi medžiai kertami ir intensyviai genėjami jų vegetacijos ir paukščių perėjimo bei naujų vadų auginimo metu, paliekant juos be buveinių, taip piktinant visuomenę;

pažymėdami, kad nors Vietos savivaldos įstatyme yra numatyta galimybė inicijuoti vietos gyventojų apklausas, tačiau jų organizavimas paliktas savivaldybės tarybos ar administracijos atsakomybei, taip sudarant sąlygas manipuliuoti apklausos rezultatais, todėl ne visada bendruomenės siekis pateikti konkrečios teritorijos gyventojų nuomonę yra išpildomas;

pastebėdami, kad dažnai savivaldybių tarybos neatsižvelgia į vietos gyventojų apklausų rezultatus nepateikdami jokių argumentų, nors Vilniaus apygardos administracinis teismas yra nustatęs, kad nepaisant to, jog apklausos rezultatai yra patariamąjo pobūdžio, neatsižvelgti į bendruomenės nuomonę galima tik pateikiant motyvuotą ir pagrįstą gyventojų nuomonės atmetimą;

siūlome Vyriausybei:

- vykdyti nuolatinę Orhuso konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje stebėseną, pateikti ataskaitas plačiai visuomenės diskusijai;
- parengti Orhuso konvencijos įgyvendinimo įstatymo projektą;
- sustiprinti statytojų ir savivaldybių administracijų atsakomybę už gyventojų tinkamą informavimą ir informacijos apie viešus svarstymus ir pristatymus pateikimą;
- rengiant įstatymų projektus ir kitus teisės aktus užtikrinti didesnę bendruomenių įtraukimą į sprendimų priėmimą jų artimos aplinkos klausimais, efektyvesnę visuomenės informavimą ir įsiklausymą į visuomenės bei bendruomenės nuomonę, aktyvesnę visuomenei svarbių klausimų derinimą su vietos bendruomenėmis;
- stiprinti skėtinių bendruomeninių organizacijų kompetencijas;

kviečiame Seimą:

- vykdyti nuolatinę Orhuso konvencijos įgyvendinimo Lietuvoje parlamentinę kontrolę;
- priimti Orhuso konvencijos įgyvendinimo įstatymą;
- pritarti Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 39 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-3538(2), nustatant, kad vietos gyventojų apklausą inicijuojant savivaldybės gyventojams, būtent jie nustato apklausos teritoriją, atsižvelgdami į miesto teritorinį suskirstymą ir į tai, kam aktualūs apklausai teikiami klausimai;
- pritarti Želdynų įstatymo Nr. X-1241 2, 3, 10, 12, 13, 16, 20, 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-3555 dėl brandžių medžių kirtimų miestuose tikslingumo įvertinimo ir platesnio derinimo su visuomene;

raginame savivaldybes:

- užtikrinti atsakingą Orhuso konvencijos nuostatų įgyvendinimą ir atskaitomybę prieš vietos bendruomenes;
- bendradarbiaujant su bendruomenėmis, parengti seniūnijų urbanistines vizijas;
- vadovautis gerosiomis praktikomis organizuojant vietos gyventojų įtraukimą į sprendimų priėmimą jų artimos aplinkos klausimais, informavimą apie būsimus savivaldybės ir verslo planuojamus infrastruktūros projektus;
- aktyviau išnaudoti Vietos savivaldos įstatyme numatytą galimybę organizuoti vietos gyventojų apklausas, ypač, naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis;
- nuosekliai įsiklausyti ir atsižvelgti į vietos bendruomenių nuomonę, visuomenės apklausų rezultatus, o į juos neatsižvelgiant – aiškiai motyvuoti tokio neatsižvelgimo priežastis.